

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

Олег СКИДАН

2025 р., протокол № 4

ПРОГРАМА

комплексного вступного випробування за фахом
при зарахуванні на навчання
на основі освітнього ступеня бакалавр, спеціаліст, магістр
для здобуття освітнього ступеня бакалавр
за спеціальністю «Туризм та рекреація»
ОП «Туризм»

Житомир–2025

ВСТУП

На теренах України ринок праці у сфері туризму переживає справжній „кадровий голод”: туристичним компаніям не вистачає близько 50% працівників середньої ланки і 80- 90% - співробітників вищого менеджменту.

Вирушити на зміцнілих крилах високої фахової підготовки у сфері туризму, симбіозу теорії та практики, виявившись конкурентоздатними на сучасному ринку праці, крок за кроком втілюючи в дійсність свої мрії вам допоможуть тільки новітні освітні технології у Поліському національному університеті.

Грунтовна освіта зі спеціальності „Туризм” освітнього рівня „Бакалавр” стане фундаментальними підвалинами на шляху кар’єрного зростання в цій сфері.

Кваліфіковані викладачі кафедри туризму навчать Вас розробляти програми турів, визначати шляхи підвищення якості прийому та обслуговування туристів, ознайомлять з організацією та технологією надання туристичних послуг на внутрішньому та міжнародному ринку, укладати договори, комплексно досліджувати ринок туризму, вільно володіти професійними комп’ютерними програмами та іноземними мовами, мистецтвом ведення переговорів з клієнтами та партнерами.

Студенти спеціальності „Туризм” вивчають іноземні мови, географічні, економічні, управлінські дисципліни - все у доповненні до діяльності у туризмі. Ви здобудете у нас глибокі знання у галузі світової культури і мистецтва, вітчизняної і зарубіжної літератури, країнознавства, добре знатимете карту світу, де знаходяться країни таконтиненти, їх природні та рельєфні особливості. Ці знання знадобляться, щоб зацікавити клієнта і розповісти йому про нюанси того чи іншого маршруту та стати гідями. Велика увага приділена дисциплінам, пов’язаним з екскурсійними послугами. Наприклад, ви вивчите релігійні і гастрономічні традиції різних країн - адже гідю доводиться не просто розповідати про визначні пам’ятки, але і супроводжувати туристів до готелю і ресторану. Багато уваги присвятять географії туризму, краєзнавству, країнознавству. Вас навчать формувати туристичні тури і екскурсійні програми із врахуванням особливостей туристичних зон і центрів і побажань клієнтів, ознайомлять з особливостями трансферу - проїзду туристів від місця прибуття до місця проживання. Головне завдання фахівця з туризму - довідатися все можливе і неможливе про тури і готелі: чим і як там годують, які пропонують номери, чи існують дитячі екскурсії тощо. Акцент робиться на вивченні управлінських дисциплін - як загальних, так і причетних до діяльності турфірм. Освоюючи комп’ютерні програми, розроблені спеціально для турбізнесу, студенти навчаються працювати в інтернеті, знайомляться з системами бронювання.

Передбачений великий об’єм практики у туроператорських компаніях і туристичних агентствах м. Житомир та області (для більшості з них дані підприємства є першим робочим місцем). Студенти беруть участь у рольових іграх: на заняттях із оформлення віз заповнюють анкети, відвідують відомі житомирські готелі, ресторани та туристичні фірми. Стажуються студенти і в агентствах: тут вони вчаться розбиратися у складних ситуаціях, здобувають навички спілкування з клієнтами, колегами, партнерами, у тому числі й іноземною мовою. Найохочіше туркомпанії беруть практикантів на посади кур’єрів та секретарів, іноді - помічниками туроператорів. На тривалі стажування за кордон студенти зазвичай вирушають до країн, популярних серед наших співвітчизників: Туреччини, Єгипту, Іспанії, Болгарії, Греції. Є й інші варіанти: студенти, наприклад, стажуються в США, Новій Зеландії, Китаї, працюючи аніматорами, трансферменами, секретарями на ресепшн.

Посади, які можуть обіймати випускники спеціальності „Туризм” : директор/заступник директора готелю, завідувач господарства/заступник завідувача господарства, керівник (менеджер) приймального відділення готелю, старший портьє, начальник відділу реалізації або маркетингу, менеджер з резервування місць, директор ресторану і служби обслуговування, менеджер з організації банкетів та інших заходів, тревел-менеджер (travel manager), директор/заступник директора туристичного бюро, керівник різних відділів туризму (сільський туризм, курортний відпочинок), організатор поїздок, організатор міжнародних турів, туроператор, гід-перекладач, туризмознавець, інструктор-методист з туризму, інструктор оздоровчо-спортивного туризму (за видами туризму).

Фахівця у сфері туризму найкраще підготують тільки у Поліському національному університеті, який буде володіти різнобічними знаннями у сфері географії, економіки, юриспруденції, культурології, історії, етики спілкування, психології тощо.

Мета фахових випробувань для вступу на навчання з’ясування теоретичних знань та практичних навичок абітурієнтів, їх відповідність вимогам освітньої характеристики спеціальності «Туризм». Випробування передбачає тестування з дисципліни: Географія туризму.

Для підготовки до фахових випробувань рекомендується користуватися наведеною у програмі літературою.

ТЕМАТИКА
для підготовки до випробувань для вступу на навчання

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

1. Географія туризму історичні віхи розвитку.
2. Географія туристських потоків.
3. Географія туристських доходів.
4. Географія туристських витрат.
5. Географічна оцінка туристичних ресурсів.
6. Природні туристичні ресурси.
7. Культурно-історичні ресурси туризму.
8. Географія рекреаційних видів туризму.
9. Географія активних видів туризму.
10. Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму.
11. Географія ділового туризму.
12. Географія релігійного туризму та паломництва.
13. Географія міського туризму.
14. Географія сільського зеленого туризму.
15. Географія екологічного туризму.
16. Географія туризму в радіаційно-забруднених зонах внаслідок аварії на ЧАЕС.
17. Географія туризму на територіях природно-заповідного фонду.
18. Географія туризму на аквально-територіях.
19. Географія туризму та агроландшафти.
20. Географія туризму та природно-антропогенні небезпечні процеси і явища та сучасна екологічна ситуація в межах регіону.
21. Географія туризму і антропогенна перетвореність ландшафтів Житомирщини, як індикатор господарського використання та впливу.

**ЗРАЗОК ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ „ТУРИЗМ ТА РЕКРЕАЦІЯ”
ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)**

1) Оберіть правильне визначення терміну туризм.

- 1) це багатогранне явище, тісно пов'язане з економікою, історією, географією, архітектурою, медициною, культурою, спортом та іншими науками;
- 2) це територія, що має в розпорядженні об'єкти туристського інтересу і пропонує певний набір послуг, необхідних для задоволення потреб туристів;
- 3) сукупність підприємств матеріального виробництва і невиробничої сфери, що забезпечує виробництво, розподіл, обмін і споживання туристських послуг, освоєння і експлуатацію туристських ресурсів, а також створення матеріальної бази туризму.

2) Що розуміють під об'єктом географії туризм.

- 1) є ринок туристичних послуг;
- 2) форми його територіальної організації, які формуються за конкретних умов ринкового середовища, (і відтворюючи сукупну дію об'єктивних умов та суб'єктивних чинників на певній території;
- 3) оцінка рекреаційних (туристичних) ресурсів, в тому числі для окремих видів туризму, обґрунтування та пошук засобів їх ефективного використання.

3. Оберіть правильне твердження терміну відпочинок (дозвілля).

- 1) це специфічна діяльність людини не спрямована на задоволення нагальних потреб; - будь-яка діяльність (або бездіяльність) спрямована на відновлення сил людини;
- 2) тимчасовий виїзд людей з місця свого постійного проживання в іншу країну або місцевість у межах своєї країни з метою оздоровлення, пізнання, професійно-ділових та інших цілях, без заняття оплачуваною діяльністю у відвідуваному місці на термін, що перевищує 24 години до одного року й із зобов'язанням покинути країну або місце перебування в певний строк;
- 3) попередньо розроблений комплекс туристичних послуг, який поєднує не менше ніж дві такі послуги, що реалізується або пропонується для реалізації за визначеною ціною, до складу якого входять послуги перевезення, послуги розміщення та інші туристичні послуги, не пов'язані з перевезенням і розміщенням (послуги з організації відвідувань об'єктів культури, відпочинку та розваг, реалізації сувенірної продукції тощо).

4. Під туристським потенціалом розуміють.

- 1) це досить ємне поняття, що включає кілька детермінант, які й визначають туристську привабливість території;
- 2) сукупність усіх засобів і можливостей сприятливих розвитку туризму

на території, іншими словами туристський потенціал території – це сукупність ресурсів;

3) сучасний стан економічного розвитку (готельний фонд, система культурно-побутового обслуговування, інженерні і транспортні інфраструктури, рівень благоустрою).

5. *Що розуміють під туристським потоком.*

- 1) де форма взаємодії між місцем призначення, де є пропозиція (наприклад, туристична привабливість чи атрактивність), і місцем відправлення, де існує попит чи дефіцит подібних послуг і товарів;
- 2) кількість прибуттів (вибуттів) і тривалість перебування;
- 3) одна доба, проведена одним туристом у певній країні (місці призначення).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Географія туризму [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Аріон, С. І. Уліганець ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : ВГЛ «Обрії», 2009. - 172 с.
2. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
3. Рутинський М. Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.
4. Смаль І. В. Географія туризму та рекреація: словник-довідник. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2010.
5. Смаль І. В. Основи географії рекреації і туризму: навчальний посібник. - Ніжин: Видавництво НДПУ імені Миколи Гоголя, 2004.
6. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу. - Ніжин: Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. - 336 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>.
2. <http://www.tourism.gov.ua> – Офіційний сайт департаменту туризму Міністерства культури і туризму України
3. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Поліського національного університету. Інституційний репозитарій Поліського національного університету.

Порядок проведення та оцінювання результатів комплексного вступного випробування за фахом

На фаховому вступному іспиті абітурієнт отримує тестове завдання, бланк результатів тестування та титульний аркуш зі штампом Приймальної комісії університету. Фаховий вступний іспит проводиться в письмовій формі або на основі індивідуальної усної співбесіди. Перед вступним іспитом представники приймальної комісії проводять інструктаж щодо порядку виконання вступного тестового завдання.

На бланку результатів абітурієнт вказує за номером тесту варіант правильної відповіді. Виправлення, декілька позначень і відсутність результату за варіантом відповіді зараховуються як невірний розв'язок тесту. Не допускаються будь-які умовні позначки на бланку результатів тестування та титульному аркуші.

Тестове завдання містить 50 питань з однією правильною відповіддю. Кожна правильна відповідь оцінюється у чотири бали. Максимально можлива кількість набраних балів після складання фахового іспиту – 200. Кількість балів необхідна для участі в конкурсі повинна дорівнювати або бути більшою за 100.

Тривалість тестування – 120 хвилин.

Зарахування для навчання до Поліського національного університету здійснюється за рейтинговою системою.